

com es comporten certes espècies sedentàries i aquí no és tan necessari publicar la informació arreu. Altres sistemes són les banderes, amb o sense inscripció i la combinació de banderes amb anelles de color. A vegades les anelles de color s'empren no per individualitzar cada au sinó per a un país, any o lloc. Per exemple, es poden posar anelles grogues a tars dret a corriols variants *Calidris alpina* anellats a Noruega el 2019 mentre que per a les aus anellades al 2020 s'usa el verd i així tens informació del lloc i l'any però no de l'au concreta, sinó de poblacions. Això es pot ampliar segons les necessitats del projecte a llocs concrets, classes d'edat, nidificants, hivernants i així.

Com veieu l'ús de colors, PVC, collars o bandes alars també són sistemes molt útils i poc invasius que ens permeten als ornitòlegs obtenir informació de les aus amb l'avantatge que no les hem de tornar a capturar. Però tot té un preu i les anelles pateixen un desgast considerable depenent de l'hàbitat de les aus. Els limícoles erosionen les anelles en pocs anys, fins i tot les de metall, ja que viuen en ambients aquàtics salobres, salins i hipersalins que decoloren o canvien el color de moltes anelles i provoquen, juntament amb la radiació UV del sol, la pèrdua d'anelles. En el

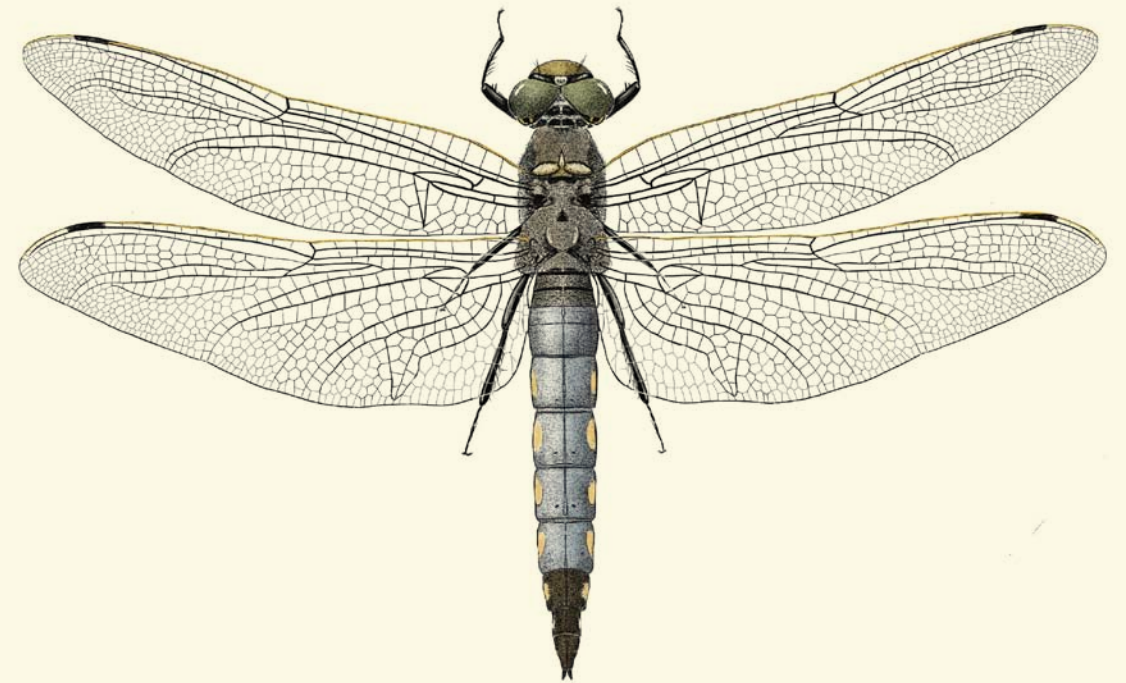
cas dels rapinyaires els canvis de color poden confondre l'origen, i en molts de casos es perden les bandes abans de canviar de color, rostides pel sol. •

A la part superior de la plana, cigonya *Ciconia ciconia*.

Just davall, esparver d'albufera *Circus pygargus*.

OBSERVACIONS D'ODONATS A LES ILLES BALEARS 2020

Coordinen Marina Tysoe i Maties Rebassa

ILLUSTRACIÓ: CATTI ARTIGUES

Orthetrum cancellatum

El present anuari recull les cites més interessants d'odonats (cavallets del dimoni i libèl·lules) observats a les Balears durant l'any 2020. Es tracta del segon anuari entorn a aquest grup d'insectes, després que el primer, recollint les cites de l'any 2019, fou publicat en el número anterior de la revista Es Busqueret.

Si en aquell primer número apareixia informació de 20 espècies, en aquest segon són ja 23 (de les 24 espècies teòricament observables a les Balears). Les 3 espècies "noves" respecte a l'anuari 2019 són 2 zigòpters (*Lestes barbarus* i *Coenagrion scitulum*) i 1 anisòpter (*Aeshna affinis*), espècies que resulten molt complicades d'observar bé per la seva raresa o per la seva reduïda distribució. La primera ha estat citada a Menorca i les altres dues a Mallorca.

El fet que el nombre d'espècies observades s'hagi incrementat en un any tan difícil com el 2020, on les sortides de camp s'han vist clarament limitades per la COVID-19 i on la presència d'observadors forans ha estat gairebé nul·la, és una mostra clara i inequívoca del creixent interès que aquest grup desperta entre els naturalistes locals.

Degut a l'elevat nombre de cites rebudes (més de 650, tot un èxit!) ha resultat necessari fer-ne una selecció. S'han recollit les primeres i les darreres cites de l'any per a cada espècie, de

tal manera que es pugui tenir un coneixement el més acurat possible de la seva fenologia. També s'han intentat seleccionar les cites referides a localitats diverses, i molt especialment aquelles amb dades de reproducció (còpules, ovoposicions, etc.), i concentracions d'individus elevades. Moltes gràcies a totes les persones que han col·laborat aportant les seves observacions!

Status

Els símbols emprats són els següents, per a cada illa:

R (Rara). Espècie amb cites històriques molt puntuals, poc esperable a dia d'avui.

E (Escassa). Que s'observa en poca quantitat, en intervals de temps més o menys llunyans.

F (Freqüent). Que s'observa en poca quantitat, en intervals de temps curts.

C (Comú). Que s'observa sovint.

A (Abundant). Que s'observa en grans nombres, essent fàcil de trobar sense cercar-la.

Es (Esperable). Espècie no citada, esperable per la biologia de l'espècie o per característiques de l'illa.

NC (No citada). Espècie no citada.

Fes arribar les teves observacions de manera anual a odonatabalear@gmail.com. Contacta amb nosaltres per a més informació.

LLISTAT D'ESPÈCIES OBSERVADES

Subordre **Zygoptera**

Fam. **Calopterygidae**

Calopteryx haemorrhoidalis

(Vander Linden, 1825)

E (Ma), C (Me), NC (Ei), NC (Fo)

Menorca

27 de maig i 19 de juny. Son Bou, sobre la vegetació de la vorera del camí de cavalls, per la zona de Talis. El dia 27 eren prop de 100 exemplars en 250 metres de transsecte, el 90% femelles. El dia 19 es varen censar 27 exemplars, mascles i femelles (Marina Tysoe). Vegeu foto 1.

Fam. **Lestidae**

Lestes barbarus

(Fabricius, 1798)

R (Ma), E (Me), NC (Ei), NC (Fo)

Menorca

9 de maig. 1 exemplar a l'Albufera des Grau, Maó (Òscar Garcia). Vegeu foto 2.

Chalcolestes viridis

(Vander Linden, 1825)

F (Ma), F (Me), E (Ei), Es (Fo)

Mallorca

29 de juny. 1 exemplar a la bassa de Can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa). Són 13 exemplars el 23 de setembre (Maties Rebassa).

22 de setembre. 3 exemplars al pinar de Ses Puntetes, a s'Albufera de Mallorca (Muro), amb una còpula (Maties Rebassa).

5 d'octubre. 1 mascle a la finca de Son Real (Santa Margalida), a la bassa de l'observatori (Pere Arbona).

19 d'octubre. 2 exemplars a Pollença (P. Prins). Vegeu foto 3.

31 d'octubre. 6 exemplars al torrent de Santa Ponça, en un recorregut de 3'5 km. (Javier Quintana).

Octubre. Banyalbufar. 4 exemplars, mascle i femelles, al safareig de Can Groga. (Xavier Canyelles).

Sympecma fusca

(Vander Linden, 1825)

F (Ma), F (Me), Es (Ei), Es (Fo)

Mallorca

4 de juliol. 1 exemplar a s'Albufera de Mallorca (Jason Moss). El 22 de juliol es veu 1 exemplar a Ses Puntetes i el 4

d'agost a Es Forcadet (Marina Tysoe).

23 de juliol. 1 exemplar a s'Albufereta (Marina Tysoe).

6 d'octubre a 27 d'octubre. 2 mascles dia 6, 4 exemplars dia 20 i 3 exemplars dia 27, tots al pinar des Comú de Muro (Maties Rebassa).

1 *Calopteryx haemorrhoidalis*. Son Bou (Alaior), 19 de juny de 2020. Marina Tysoe.

2 *Lestes barbarus*. Albufera des Grau (Maó), 9 de maig de 2020. Òscar Garcia.

3 *Chalcolestes viridis*. Pollença, 19 d'octubre de 2020. P. Prins.

4 *Sympecma fusca*. Coves Noves, Menorca, 25 d'octubre de 2020. John Clark.

5 *Ischnura elegans*. Son Bou, 21 de juny de 2020. Òscar Garcia.

Menorca

7 de juny. 1 exemplar a l'Albufera des Grau, Maó (Òscar Garcia).

25 d'octubre. 1 exemplar a Coves Noves (John Clark). Vegeu foto 4.

Fam. **Coenagrionidae**

Ischnura elegans

(Vander Linden, 1820)

A (Ma), A (Me), A (Ei), F (Fo)

Mallorca

18 de març. Primers 2 exemplars observats a s'Albufera de Mallorca, mascle i femella de la forma rufescens a Ses Puntetes (Maties Rebassa).

29 de maig. Còpula a Cas Caparó, Petra (Adrian R. Simoni).

Maig. 3 exemplars al jardí botànic de Sóller (Xavier Canyelles).

17 de juny. 3 exemplars a Felanitx, amb 1 còpula (Jason Moss).

29 de juny. Més de 30 exemplars a la bassa de Can Figuera, Binissalem. S'observen còpules (Maties Rebassa).

29 de juny. Una vintena d'exemplars a s'Albufera de Mallorca (Jason Moss).

5 de setembre. 2 mascles a Maristany (Cati Artigues i Toni Muñoz).

6 de setembre. 1 mascle al torrent d'Artà, devora la depuradora (Cati Artigues i Toni Muñoz).

20 de setembre. 1 exemplar a s'Amaradoret de Sa Ràpita, al parc natural d'Es Trenc- Salobrar de Campos. És capturat per una altra libèl·lula (Joan Carles Salom).

28 d'octubre. 1 mascle depredant un petit insecte a Ses Pardes, a s'Albufera de Mallorca (Pere Arbona).

Menorca

27 de maig. 1 femella madura tipus C a Son Bou, Talis (Marina Tysoe).

3 de juny. 1 exemplar a es Bot de Ciutadella (Dani Benejam).

19 de juny. 2 mascles i 1 femella del tipus B (f. infuscans), a Son Bou, camí de cavalls a Talis (Marina Tysoe).

21 de juny. 1 exemplar a Son Bou (Òscar Garcia). Vegeu foto 5.

7 d'octubre. 1 exemplar a l'aeroport (Òscar Garcia).

12 d'octubre. 6 o 7 exemplars a Son Saura (Cati Artigues i Toni Muñoz).

Eivissa

20 de juliol. Mascle i femella en tàn-

6. *Erythromma lindenii*. S'Albufera de Mallorca, 27 de maig de 2020. Maties Rebassa.

7. *Ceriagrion tenellum*. Son Bou, camí de cavalls, 19 de juny. Marina Tysoe.

dem al Prat de ses Monges, a Ses Feixes (Jaume Estarellas).

Coenagrion scitulum

(Rambur, 1842)
E (Ma), E (Me), NC (Ei), NC (Fo)
Mallorca

4 d'agost. 1 exemplar a s'Albufereta (Marina Tysoe).

Coenagrion caerulescens

(Fonscolombe, 1838)
Es (Ma), E (Me), NC (Ei), NC (Fo)
No s'han rebut cites d'aquesta espècie.

Erythromma viridulum (Charpentier, 1840)
F (Ma), Es (Me), NC (Ei), NC (Fo)

Mallorca

15 de maig. 2 mascles a Son Carbonell (Maties Rebassa).

23 de maig. 1 mascle a la bassa de Can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa).

29 de juny. Presència destacada de més de 100 exemplars a s'Albufera de Mallorca, al canal des Sol, canal Gran, canal d'en Pujol i canalet d'en Bateman. S'observen tant còpules com ovoposicions (Maties Rebassa).

15 d'agost. Més de 20 exemplars, amb majoria de mascles, a Maristany (Maties Rebassa). El 4 d'octubre en-

cara s'hi veu 1 exemplar (Cati Artigues i Toni Muñoz).

Juliol a setembre. Presència constant a diferents indrets de s'Albufera de Mallorca, sempre en quantitats molt baixes (Jason Moss, Marina Tysoe, Cati Artigues, Toni Muñoz, Xavier Canyelles).

14 d'octubre. El darrer exemplar és observat a s'Albufera de Mallorca, a Es Forcadet (Marina Tysoe).

Erythromma lindenii

(Selys, 1840)
E (Ma), C (Me), Es (Ei), Es (Fo)

Mallorca

15 de maig. 4 mascles a Son Carbonell, s'Albufera de Mallorca (Maties Rebassa).

27 de maig. 8 exemplars (6 mascles i 2 femelles) al canal des Sol, a s'Albufera de Mallorca. Còpules i ovoposicions (Maties Rebassa). Vegeu foto 6.

Juny/juliol. A s'Albufera de Mallorca es veu a diferents localitats (canal des Sol, canal Loco, canal Gran, Son Carbonell, veles de Son Fornari, es Forcadet). Maties Rebassa, Marina Tysoe i Michael Montier.

15 d'agost. 4 mascles i 2 femelles a Maristany (Maties Rebassa). Al mateix lloc es veuen 2 mascles el 5 de setembre (Cati Artigues i Toni Muñoz).

6 de setembre. 2 exemplars a Es Forcadet, s'Albufera de Mallorca (Marina Tysoe).

Ceriagrion tenellum

(Villers, 1789)
C (Ma), C (Me), F (Ei), NC (Fo)

Mallorca

18 de maig. 8 exemplars a Son Carbonell, s'Albufera de Mallorca, amb mascles i femelles (Maties Rebassa).

Maig. 1 exemplar al jardí botànic de Sóller (Xavier Canyelles).

17 de setembre. 1 femella de la forma típica al pontet de Ses Pardes, a s'Albufera de Mallorca (Pere Arbona).

Menorca

27 de maig. 1 mascle a Son Bou, Talis (Marina Tysoe).

19 de juny. Son Bou, camí de cavalls a Talis, 1 exemplar (Marina Tysoe). Vegeu foto 7.

Subordre Anisoptera

Fam. Aeshnidae

Aeshna mixta

(Latreille, 1805)
A (Ma), A (Me), C (Ei), C (Fo)

Mallorca

12 de juny. 1 exemplar a Alcúdia (Jason Moss).

23 de juny. 2 mascles tenerals o immadurs als voltants de l'embassament de Cúber (Maties Rebassa).

24 d'agost. 1 exemplar a Felanitx (Jason Moss).

21 de setembre. Es compten 34 exemplars a diferents indrets de s'Albufera de Mallorca. 18 al Prat de Son Serra, 3 a Amarador, 11 al camí dels Polls i 2 al malecò del Sol- Son Carbonell (Maties Rebassa).

22 de setembre. 12 exemplars a Maristany. Una còpula, la resta són tots mascles (Maties Rebassa).

3 d'octubre. 2 exemplars a l'alzinar de Binibona, a prop del torrent (Maties Rebassa).

6 d'octubre. Més de 50 exemplars a s'Albufera de Mallorca. Molt abundant a tota la zona recentment cremada, però també se'n veuen a Es Forcadet i fins i tot al Comú de Muro (Maties Rebassa).

20 d'octubre. Almenys 8 exemplars a s'Albufereta (Maties Rebassa).

1 de novembre. 1 exemplar a Artà (Jason Moss).

8 de novembre. 2 exemplars a Rafau-beig, Calvià (Maties Rebassa).

13 de novembre. 1 exemplar a Palma (Jason Moss).

Dragonera

29 a 31 d'octubre. 3 exemplars en els 3 dies (Biel Bernat i Maties Rebassa).

Cabrera

8 d'octubre. 1 exemplar (Jason Moss).

Aeshna affinis

(Vander Linden, 1820)
E (Ma), E (Me), Es (Ei), Es (Fo)

Mallorca

6 de setembre. 1 exemplar a s'Albufera de Mallorca, a la zona des Forcadet (Marina Tysoe).

Aeshna isoceles

(Müller, 1767)
F (Ma), C (Me), E (Ei), NC (Fo)

Mallorca

29 d'abril. 3 exemplars a s'Albufera de Mallorca (Marina Adrover i Maties Rebassa). Vegeu foto 9. El 15 de maig s'hi veuen un mínim de 10 exemplars (Maties Rebassa).

12 de maig. 1 exemplar a la bassa de can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa).

22 de maig. 1 exemplar a s'Albufereta (Maties Rebassa i Marina Adrover).

12 de juny. 2 exemplars a Alcúdia (Jason Moss).

27 d'agost. 1 exemplar a la Costa Brava de Tramuntana (Jason Moss).

21 de setembre. 1 exemplar a s'Albufera de Mallorca, devora la Font de Son Sant Joan (Marina Adrover i Maties Rebassa).

Menorca

19 de juny. 1 exemplar a Son Bou, camí de cavalls a Talis (Marina Tysoe).

Anax imperator

(Leach, 1815)
C (Ma), C (Me), E (Ei), Es (Fo)

Mallorca

24 d'abril. 1 exemplar a Palma, a la font de l'entrada de la llar de la infància (Javier Quintana).

12 de maig. 2 exemplars a la part més alta del puig d'Inca (Maties Rebassa).

8. *Aeshna mixta*. S'Albufera de Mallorca, 18 d'octubre de 2020. Cati Artigues.

9. *Aeshna isoceles*. S'Albufereta, 29 d'abril de 2020. Maties Rebassa.

23 de maig. 6 exemplars, còpules i ovoposicions a la bassa de Can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa).

23 de juny. Almenys 4 exemplars als voltants de l'embassament de Cúber, on s'observa 1 còpula (Maties Rebassa).

23 de juliol. 1 mascle a Felanitx (Jason Moss).

4 d'agost. 4 exemplars a Ses Puntes, a s'Albufera de Mallorca (Marina Tysoe).

26 d'agost. 1 femella a s'Alqueria Blanca (Michael Montier). Vegeu foto 10.

Agost. 2 exemplars al safareig de Ca

na Grogà, a Banyalbufar (Xavier Canyelles).

12 de setembre. 1 mascle a la Costa Brava de Tramuntana (Jason Moss).

2 d'octubre. 1 femella ovopositant al torrent de Son Bauló (Cati Artigues i Toni Muñoz).

29 d'octubre. 1 exemplar a Es Forcadet, s'Albufera de Mallorca (Marina Tysoe).

Anax parthenope

(Selys, 1839)
C (Ma), C (Me), F (Ei), Es (Fo)

10. *Anax imperator*. S'Alqueria Blanca, 26 d'agost de 2020. Michael Montier.

11. *Anax parthenope*. S'Estanyol. 12 d'octubre de 2020. Javier Quintana.

Mallorca

1 d'abril. 1 exemplar a Son Monget, s'Albufera de Mallorca (Maties Rebassa).

23 de maig. Vàries còpules a la bassa de Can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa).

4 de juny. 1 femella ovopositant a Alcúdia (Jason Moss).

27 d'agost. 3 exemplars a la Costa Brava de Tramuntana (Jason Moss).

30 d'agost. Mascle i femella al torrent d'Artà, devora la depuradora. La femella ovopositant (Cati Artigues i Toni Muñoz).

1 de setembre. 6 mascles a Felanitx (Jason Moss).

5 de setembre. 1 exemplar a s'Albufereta (Marina Tysoe). 4 exemplars, amb còpules, a Maristany (Cati Artigues i Toni Muñoz).

11 de setembre. 3 exemplars, amb 1 còpula a Maristany (Cati Artigues i Toni Muñoz).

20 de setembre. 2 exemplars en tàndem a S'Amaradoret de Sa Ràpita (PN d'Es Trenc- Salobrar de Campos), la femella ovopositant (Joan Carles Salom).

22 de setembre. 1 mascle a sa Comuna de Bunyola (Sebastià Perelló).

3 d'octubre. 1 còpula a s'Albufera de Mallorca (Jason Moss).

31 d'octubre. 1 exemplar al torrent de Santa Ponça (Javier Quintana).

8 de novembre. 2 exemplars a la bassa de Can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa).

Formentera

10 de setembre. 20 exemplars a La Mola, volant molt ràpid quasi de nit (Santiago Costa).

15 de setembre. 2 exemplars en tàndem a l'Estany Pudent (Santiago Costa).

Anax ephippiger

(Burmeister, 1839)
F (Ma), Es (Me), Es (Ei), Es (Fo)

Mallorca

28 de febrer. 1 exemplar a s'Albufera de Mallorca (Maties Rebassa).

17 a 30 de setembre. Observat entre 1 i 2 exemplars pel camí dels Polls i Es Forcadet, a s'Albufera de Mallorca (Marina Tysoe).

12. *Orthetrum cancellatum*. S'Albufera de Mallorca, 15 de juliol de 2020. Pere Arbona.

Fam. Libellulidae

Orthetrum cancellatum

(Linnaeus, 1758)
A (Ma), A (Me), F (Ei), NC (Fo)
Mallorca

27 de març. 1 exemplar a Es Forcadet, s'Albufera de Mallorca (Marina Adrover i Maties Rebassa).

30 d'abril. Més de 12 exemplars a Ses Puntes, s'Albufera de Mallorca (Maties Rebassa). Dia 7 de juliol se'n veuen 5 exemplars (Marina Tysoe).

23 de maig. 8 exemplars i vàries còpules a la bassa de Can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa).

4 de juny. 1 femella ovopositant a Alcúdia (Jason Moss).

29 de juny. 2 mascles al Pla de l'Anzell, a terrenys agrícoles (Maties Rebassa).

21 d'agost. 1 exemplar a s'Albufereta (Marina Tysoe).

26 d'agost. 1 mascle a Palma (Jason Moss).

31 d'agost. 1 femella a Felanitx, ovopositant (Jason Moss).

29 d'octubre. 1 exemplar a la bassa de Sa Roca, s'Albufera de Mallorca (Marina Tysoe).

Menorca

24 d'abril. 3 exemplars, 1 mascle i 2 femelles, a Set Ametllers, S'Algar (Sant Lluís). 1 femella ovopositant en tàndem i l'altra ovopositant individualment (Marina Tysoe).

13. *Orthetrum coerulescens*. Son Bou, 19 de juny de 2020. Marina Tysoe.

5 de juliol. 1 exemplar a l'Albufera des Grau, Maó (Òscar Garcia).

8 de setembre. 1 femella ovopositant a Addaia, a la bassa per damunt la caleta petita de s'Arenal d'en Castell (Joan Florit).

Orthetrum coerulescens

(Fabricius, 1798)
A (Ma), A (Me), F (Ei), NC (Fo)
Mallorca

Maig. 1 exemplar al jardí botànic de Sóller (Xavier Canyelles).

23 de juny. 4 mascles (3 adults i 1 tenal) devora la presa de l'embassament de Cúber (Maties Rebassa).

16 de juliol. 3 exemplars a la Costa Brava de Tramuntana (Jason Moss).

23 de juliol. 3 mascles amb clar comportament territorial a Felanitx (Jason Moss). 1 exemplar a s'Albufereta (Marina Tysoe).

26 d'agost. 1 mascle a Palma (Jason Moss).

30 de setembre. 2 exemplars al camí dels Polls, s'Albufera de Mallorca (Marina Tysoe).

Menorca

27 de maig. Mascle i femella a Son Bou, camí de cavalls. La femella depredant una Pararge aegeria (Marina Tysoe). Són 3 exemplars el 19 de juny (Marina Tysoe) i 1 femella el 25 d'agost (Joan Florit). Vegeu foto 13.

5 d'agost. 1 exemplar a Son Sivineta, Ciutadella (Joan Florit).

Sympetrum fonscolombii

(Selys, 1840)
A (Ma), A (Me), A (Ei), A (Fo)

D'aquesta espècie és la que més cites s'han recollit. De totes elles s'han seleccionat les següents:

- Mallorca
- 28 de febrer. 1 exemplar al Turó des Blat, s'Albufera de Mallorca (Maties Rebassa).
 - 8 de juliol. 1 exemplar a s'Albufereta (Marina Tysoe).
 - 1 de setembre. 10 exemplars i còpules a Felanitx (Jason Moss).
 - 11 de setembre. 1 mascle a Portocolom, al costat del mirador (Pere Arbona).
 - 18 de setembre. 2 femelles a Cala Mesquida, aturades a la vegetació seca costanera (Cati Artigues i Toni Muñoz).
 - 20 de setembre. 1 femella sobre una mata a S'Amaradoret de Sa Ràpita, al PN d'Es Trenc- Salobrar de Campos (Joan Carles Salom).
 - 30 de setembre. Mascle i femella a la finca de Planícia (Pere Arbona). 1 mascle a Cas Caparó, Petra (Adrián R. Simoni).
 - 12 d'octubre. 3 exemplars i 1 parella ovopositant a s'Estanyol (Javier Quintana). Vegeu foto 14.
 - 13 d'octubre. 1 mascle jove al polígon de Son Morro, Palma (Adrián R. Simoni).
 - 17 d'octubre. Presència molt elevada a Son Real, Santa Margalida (Xavier Canyelles).
 - 19 d'octubre. 1 femella a Es Canons d'Artà, aturada a la vegetació seca costanera (Cati Artigues i Toni Muñoz).
 - 31 d'octubre. 3 exemplars al torrent de Santa Ponça. 1 parella ovopositant (Javier Quintana).
 - 15 de novembre. 1 femella a l'estany del PN de Mondragó (Javier Quintana).
 - 14 de desembre. 1 femella a l'alzinar de Coll de l'Ofre baixant pel Barranc de Biniaraix (Pere Arbona).

- Cabrera
- 8 i 10 d'octubre. 1 exemplar (Jason Moss).
- Dragonera
- 29 a 31 d'octubre. Observats uns 50 exemplars cada dia (Biel Bernat i Maties Rebassa).

- Menorca
- 16 de setembre. 1 exemplar a l'aeroport (Òscar Garcia).
- Eivissa
- 13 de juliol. 10 o 12 exemplars al Prat de ses Monges, Ses Feixes. Tàndems i femelles ovopositant (Jaume Estarelles).
 - 18 d'octubre. 1 exemplar a la punta de Cap Martinet, Santa Eulària (Jaume Estarelles).

- Formentera
- 18 d'agost. 1 exemplar a la Mola, a camp obert i àrid. Gran quantitat d'individus a la mateixa zona el 18 de setembre (Santiago Costa).

Sympetrum striolatum (Charpentier, 1840)

A (Ma), A (Me), A (Ei), A (Fo)
Mallorca

14. *Sympetrum fonscolombii*. S'Estanyol. 12 d'octubre de 2020. Javier Quintana.

15. *Sympetrum striolatum*. Alfori de Dalt, 28 de juny de 2020. Òscar Garcia.

24 de gener. 1 femella vella al Comú de Muro, dunes de s'Albufera de Mallorca (Maties Rebassa).

9 d'agost. 1 femella dalt del Coll de Sóller (Pere Arbona).

12 de setembre. 6 exemplars a la Costa Brava de Tramuntana (Jason Moss).

14 de setembre. Almenys 5 parelles copulant i ovopositant a Felanitx (Jason Moss).

15 de setembre. Mascle i femella en tàndem a Bunyola (Joan Cesari).

3 d'octubre. 1 mascle a Campanet, al Torrent de Sant Miquel devora l'entrada al Monument Natural de Ses Fonts Ufanes, posat al terra (Joan Carles Salom).

6 d'octubre. Més de 200 exemplars a s'Albufera de Mallorca. Molt abundant per tota la zona recentment cremada, també al Forcadet i al Comú de Muro (Maties Rebassa).

20 d'octubre. 6 exemplars a s'Albufereta (Maties Rebassa).

22 d'octubre, 3 exemplars, amb una parella ovopositant a una bassa de sa Comuna de Bunyola (Javier Quintana).

25 d'octubre. 7 exemplars a cala Agulla. Alguns exemplars vells, a un petit redol de 30 m quadrats. El lloc és humit però no hi ha aigua (Cati Artigues i Toni Muñoz).

30 d'octubre. 5 exemplars a Felanitx (Jason Moss).

16 de desembre. 2 exemplars a la beurada de Son Real (Maties Rebas-

- Menorca
- 30 de maig. Moltes al Camí de Tirant – bassa de Lluriac Vell, Es Mercadal (Joan Florit).
 - 25 de juny. 1 femella a Son Parc, Alaior (Ruth Tysoe, Marina Tysoe).
 - 28 de juny. 1 exemplar a Alfori de Dalt (Òscar Garcia). Vegeu foto 15.
 - 25 d'octubre. 1 exemplar a Coves Noves (John Clark).
 - 19 de novembre. 1 mascle a l'aeroport de Maó (Òscar Garcia).
- Eivissa
- 15 de novembre. 3 exemplars a Can Toni d'en Jaume Negre, Sant Llorenç de Balafía. 1 tàndem, i 1 femella ovopositant a safareig (Jaume Estarelles). El 12 de desembre encara es veu un tàndem, i el 19 de desembre 1 femella (Jaume Estarelles).

Sympetrum meridionale (Selys, 1841)

E (Ma), C (Me), NC (Ei), NC (Fo)
Menorca

- 11 de maig. Moltes al camí de Tirant, Ciutadella (Roman Piris i Gala Lligoña).
- 30 de maig. Diversos exemplars, juntament amb *S.striolatum*, al Camí de Tirant – bassa de Lluriac Vell, es Mercadal (Joan Florit). Vegeu foto 16.
- 19 de juny. 1 femella a Son Bou, camí de cavalls (Marina Tysoe).

Crocothemis erythraea

(Brullé, 1832)
A (Ma), A (Me), A (Ei), A (Fo)

- Mallorca
- 23 de maig. 1 mascle a la bassa de Can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa).
 - 24 de maig. 1 mascle a Lloseta, a prop del torrent des Rafal Encés (Adrian R. Simoni).
 - 24 de juny. 3 exemplars a s'Albufera de Mallorca, amb ovoposicions (Jason Moss).
 - 9 de juliol. 1 mascle al safareig de les cases de la possessió de Galatzó

16. *Sympetrum meridionale*. Camí de Tirant, 30 de maig de 2020. Joan Florit.

17. *Crocothemis erythraea*. Exúvia. Son Morell Nou, 22 de maig de 2020. Joan Florit.

18. *Trithemis annulata*. Bassa de Can Figuera, 14 de juliol de 2020. Maties Rebassa.

19. *Selysiothemis nigra*. Cas Caparó, 29 de maig de 2020. Adrian R. Simoni.

(Pere Arbona).

20 d'agost. 5 exemplars a s'Albufera de Mallorca, al camí dels Polls (Marina Tysoe).

21 d'agost. 1 exemplar a s'Albufereta (Marina Tysoe).

18 de setembre. 1 exemplar a Son Pons, Campanet (Rafel Mas).

30 de setembre. 1 exemplar al camí dels Polls, a s'Albufera de Mallorca (Marina Tysoe).

2 d'octubre. 2 mascles al torrent de Son Bauló (Cati Artigues i Toni Muñoz).

18 d'octubre. 1 exemplar a Maristany (Cati Artigues i Toni Muñoz).

Menorca

24 d'abril. 1 mascle a la finca Set Ametllers, s'Algar (Sant Lluís). Els dies 25 i 26 s'hi veuen emergències i es comptabilitzen fins a 16 individus (Marina Tysoe).

22 de maig. 4 mascles a Son Morell Nou, al pati embassat d'una de les coves de la necròpolis (Ciutadella). Es veuen adults, teneral i exoesquelets (Joan Florit). Vegeu foto 17.

27 de maig. 1 mascle a Son Bou, al camí de cavalls a Talis (Marina Tysoe).

31 de juliol. 1 mascle a Trepucó, Maó (Joan Florit).

16 de setembre. 1 exemplar al Prat de

Son Saura (Jose Ignacio Pons).

12 d'octubre. 4 exemplars, amb almenys 2 femelles velles, a Son Saura (Cati Artigues i Toni Muñoz).

Formentera

Agost. Es veu sovint durant tot el mes i fins al setembre (Santiago Costa).

Trithemis annulata (Beauv, 1805)

F (Ma), NC (Me), NC (Ei), NC (Fo)

Mallorca

6 de maig. 1 mascle a s'Albufereta (Maties Rebassa).

12 de maig. 1 femella a la bassa de Can Figuera, Binissalem. El 23 de maig s'hi veuen més de 8 exemplars (Maties Rebassa).

28 d'agost. 1 exemplar molt territorial a Felanitx (Jason Moss).

30 d'agost. 2 mascles al torrent d'Artà, devora la depuradora (Cati Artigues i Toni Muñoz).

19 de setembre. 2 exemplars a Es Forcadet, s'Albufera de Mallorca (Xavier Canyelles).

2 d'octubre. 2 mascles a Son Bauló, Can Picafort (Cati Artigues i Toni Muñoz).

27 d'octubre. 1 exemplar a Es Forcadet, s'Albufera de Mallorca (Maties Rebassa).

Selysiothemis nigra (Vander Linden, 1825)

C (Ma), NC (Me), NC (Ei), NC (Fo)

Mallorca

29 de maig. 1 femella a Cas Caparó, Petra (Adrian R. Simoni). Vegeu foto 19.

4 de juny. 1 exemplar a Alcúdia (Jason Moss).

29 de juny. 1 mascle als camps de cereal del Pla de l'Anzell, Vilafranca (Maties Rebassa).

7 de juliol. 5 exemplars, 1 parella ovopositant i 3 mascles més, a la bassa de Can Figuera, Binissalem (Maties Rebassa).

20 d'agost. 2 exemplars a Es Forcadet, s'Albufera de Mallorca (Marina Tysoe).

Fora de ruta

Hortolà capblanc, *Emberiza leucocephalus*

Per Steve Nicoll

La nostra raresa protagonista d'aquest número d'ES BUSQUERET és un aucell oriental, clarament fora de ruta, observat a Orient, Mallorca.

El 6 de desembre de 2020, uns ornitòlegs locals, en Juanjo Bazán, Pa-

tricia Sogorb i Marina Ibáñez, trobaren un grup d'hortolans grocs *Emberiza citrinella*, una raresa autonòmica a Balears, acompanyats de sòl·leres boscanes *Emberiza cirrus*, a un camp de cultiu proper al poblet d'Orient. Bunyola. L'hivern havia estat especialment bo

quant a cites d'aquesta primera raresa, amb diversos albiraments repartits per Mallorca. La sorpresa esdevingué quan entre el grupet d'hortolans grocs es va detectar un exemplar una mica diferent dels seus companys de grup. Aquest no tenia ni rastre de groc i mostrava molt de blanc al cap. Es va identificar llavors com un hortolà capblanc *Emberiza leucocephalus*. Una mega raresa entre rareses!

Aquesta espècie es distribueix per gran part de Sibèria, per davall el cercle polar, passant l'hivern a Àsia Central, el nord de l'Índia i el sud de la Xina. Sembla que hi ha una petita població que hiverna amb freqüència a la zona de la Toscana i nord-est d'Itàlia. Com la majoria d'hortolans, prefereix els camps oberts amb arbres dispersos, cultius o amb zones arbòries.

L'hortolà capblanc sols compta amb altres tres cites a Espanya, tot i que a altres països europeus s'ha citat amb una mica més de freqüència. Està emparentat de molt a prop amb l'hortolà groc, al qual substitueix a l'est, a partir dels Urals. De fet, hi ha casos d'hibridació allà on conflueixen les seves dues àrees de distribució. Habitualment es cita entre grups d'hortolans grocs, com ha passat amb aquest exemplar d'Orient.

Aquest individu va estar hivernant a la mateixa zona d'Orient durant almenys dos mesos, amb la darrera observació el dia 4 de febrer, gairebé sempre a dos camps en particular, adjacents al poble i sempre amb la companyia de sòl·leres boscanes i fins a 20 hortolans grocs. •

Hortolà capblanc, *Emberiza leucocephalus*. Foto: Maties Rebassa.

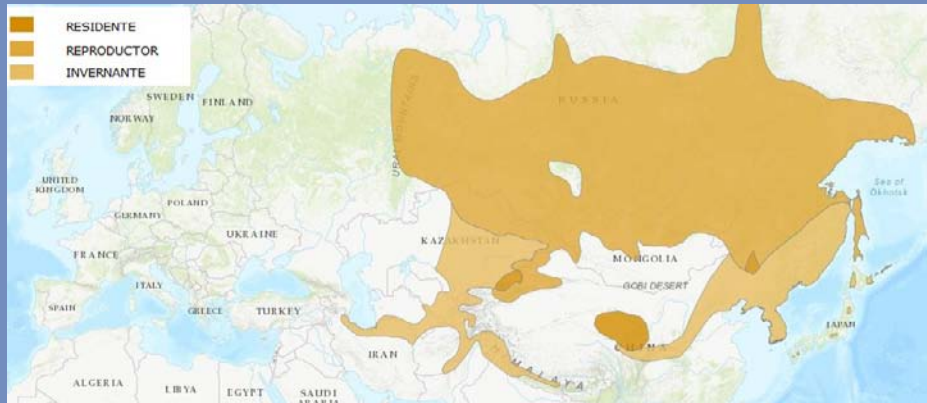

Fig 1. Distribució de l'hortolà capblanc *Emberiza leucocephalus*. Font: IUCN Red List of Threatened Species 2021.